

Dolenjski list

Glasilno, Osvobodilne fronte okrajev Črnomelj, Kočevje, Novo mesto in Trebnje

Leto II. — Stev. 24

NOVO MESTO, 15. junija 1951

Izhaja tedensko

Pri najboljšem krajevnem ljudskem odboru v trebanjskem okraju

Ko me je pot zanesla v St. Janž, sem se namenil še na krajevni ljudski odbor, saj sem o njem slišal že precej dobrega. Imel sem smolo, da ga nisem mogel takoj najti. Po dolgem iskanju so mi pionirji pokazali stavbo, kjer je pisarna krajevnega ljudskega odbora. Ta namreč nima zunaj nobenega napisu; čeprav ljudje vedo za pisarno odbora, pa bi se ji primerna tabla z napisom le podala...

Prijazno sta me sprejela predsednik in tajnik in kmalu smo se zapletli v živahen razgovor. Predsednik mi je takoj pokazal najnovejšo pridobitev pisarne: telefonski aparat, s katerim so sedaj zvezani s svetom.

»V osmih dneh je bilo vse napravljeno, izkopane jame, postavljeni drogovi in razpeljan material,« pravi predsednik. Vsa težaška dela in prevoze so opravili s pristoječim delom, le napeljava so plačali. Vsi vaščani so pomagali, ker pomeni telefon pridobitev za ves kraj.

Krajevni ljudski odbor je eden izmed največjih v okraju po obsegu in številu prebivalstva. Obsega 19 vasi z 78 zaselki, razstresenimi po okoliških hribih in dolinah. Prebivalcev ima okrog 2000. Krajevni odbor šteje 36 članov, izvršni odbor pa 11 članov. Imajo izvoljenih 7 svetov državljanov in po vseh vaških odborih OF tudi ljudsko inšpekcijo. Ta pa, kot pravi predsednik, ne kaže razen v St. Janžu skoraj nikake delavnosti. Redno sklicujejo zbere volivcev, vendar pa z udeležbo niso zadovoljni. Imajo krajevni mlin in gostinsko podjetje, v katerem bodo ustanovili pa še mesarstvo. Komunistična dejavnost bi se lahko še močno razširila, toda manjka jim potrebnih lokalov. Mimogrede naj omenim, da so postrežba in res ljudske cene v krajevni gostilni lahko za vzgled marsikateremu gostinskemu podjetju v večjih mestih.

Vsi pošteni kmetovalci tega krajevnega odbora so dosedanjo odpravo obveznih odkupov toplo pozdravili, nič manj pa tudi sam krajevni ljudski odbor. Kot pravijo, so z novo uredbo prizadeti le špekulanti, ker menijo, da se jim špekulacija sedaj ne bo več izplačala in bo treba bolj prijeti za pošteno delo.

Največ težav ima krajevni ljudski odbor z odkupom obveznih količin maščob. Vsak mesec gre odkup bolj trdo, pravi predsednik in resno ga skrbi, kako bodo obvezo izpolnili. Z odkupom mesa pa so na tekočem. Za mesec maj so izpolnili vse obveze, le za junij imajo še 2000 kg zaostanka. Odkup mleka se je po sprostitvi povečal za trikrat.

Delo krajevnega ljudskega odbora se najbolje vidi v rednem plačevanju davkov. V tem pogledu je St. Janž spet lahko za vzgled marsikateremu drugemu ljudskemu odboru. Na območju odbora je 416 davčnih zavezancev. Sestanka o odmeri dohodnine so se vsi udeležili. Razen malenkosti imajo vsi akontacijo za leto 1950 že plačano. Za pravilno razdelitev davčnih obveznosti je najboljša ocena dejstvo, da je le kakšnih dvajset zavezancev vložilo pritožbo proti odmeri davkov. Ti so povečini taki, ki se vedno in proti vsaki stvari pritožujejo če imajo prav ali ne. Pritožbo je na primer vložil tudi nekdo, ki ima predpisano davka samo 300 din, za koleke je dal 40 din, tistemu, ki mu je spisal pritožbo, prav gotovo tudi nekaj, še kakšno pot bo napravil na okraj, pa bo več stroškov kot znaša davčna obveza.

No, z gradbeno dejavnostjo pa se Sent. Janžani ne bi mogli pohvaliti. Posledice vojne se vidijo še na vseh stebah. Se danes nima St. Janž osnovne šole. Za zadržni dom so izkopani temelji, ki jih je že davno prerastla trava. Posamezni razredi osnovne šole so raztreseni in stisnjeni v privatnih hišah. Stiska za prostore je velika in močno ovira gospodarski razvoj kraja. Ne vem, čigava je krivda za to. Morda premajhna podpora okrajnega ljudskega odbora vsled preoddaljenosti od okrajnega centra, morda pa tudi samih domačinov? Se to mrtvilo bo treba premagati, pa bo nadaljnji gospodarski in kulturnoprosvetni razvoj kraja zagotovljen.

KAJ PA ORGANIZACIJE OF VPRAŠUJEJO FRONTOVCI

in njihova vloga v bodoče

Številni ukrepi, ki jih uresničuje ljudska oblast naše svobodne domovine, dokazujejo celemu svetu plodove naše revolucije. Hrabro smo premagali neštete težave vseh mogočih oblik po osvoboditvi. Pot, ki si jo utira ljudstvo pod vodstvom Partije in Fronte, je edinstvena v zgodovini človeštva, je pa tudi edina, ki vodi v boljšo bodočnost.

Za nami so časi najtežjih let obnavljanja domovine. Za nami so časi, ko so si domišljali besni sovjetski mogotci, da bodo naredili iz nas moderne sužnje. Jugoslavija jim je strgala z obraza maske in jih razgalila pred svetom. Bili so časi naših velikih preizkušenj, hkrati pa časi naših najbolj povezanih naporov za nadaljnje utrjevanje edinstva in bratstva. Naša industrija raste in se razvija. Novi gospodarski ukrepi dajejo še svetlejši izgled, poglobljanje ljudske demokracije postaja iz dneva v dan večja stvarnost. V upravljanje države se vključujejo najširše množice ljudstva.

Kakšno pa naj bo v zvezi s takimi zgodovinskimi ukrepi, ki se uresničujejo v državni upravi, delo in življenje organizacij Fronte in ostalih množičnih organizacij?

Tako zaskrbljeno vprašuje član odbora OF, ki je bil tudi doslej delaven in predan.

Odgovor je enostaven: delo organizacij OF bo bolj enostavno, toda imelo bo večji pomen. V povojni dobi se je vse delo Fronte razvijalo v pretežni meri na množičnih sestankih. Frontni množični sestanek je bil najuspešnejše sredstvo za aktivizacijo in politično vzgojo množic. Tu je Fronta s Partijo nastopala kot edina vseljenska politična sila, hkrati pa tudi kot edina organizatorica pri uresničevanju državnih in družbenih nalog. Tak način takrat ni bil le koristen, temveč tudi edino mogoč. Vendar v zadnjem času pa nam je že povzročal nekatere težave. V letu 1950 se je vedno jasneje kazalo, da izkorišča Fronta v našem javnem življenju vse premalo one številne oblike dela, ki so se razvile v teku let pri izvrševanju naših najrazličnejših družbenih nalog.

Nikakor namreč ne gre n. pr. ista vprašanja premlevati v različnih organizacijah, za enake zadeve sklicevati različne sestanke, v organizacijah ustanovljati različne komisije in odbore, ki naj bi opravljale delo državnih, gospodarskih ali drugih organov. Cemu dvojno delo?

Ze lani smo odpravili številne komisije in druge organe v političnih organizacijah, saj so često posegali kot operativni organi v delo ljudskih odborov, gospodarskih ustanov, družbenih organizacij itd. Ze lani smo krenili na novo pot, da Fronto tudi praktično organiziramo kot pravo politično organizacijo in da jo usposobimo za izvrševanje velikih političnih nalog.

Tekstilna tovarna je izpolnila polletni plan

Ceprav se letos novomeška tekstilna tovarna bori z velikimi težavami zaradi pomanjkanja uvožene volne, je njen požrtvovalni kolektiv že 6. junija izpolnil polletni proizvodni plan. Predilnica je dosegla polletno zmago že 26. maja. Majski osnovni plan je tovarna preseгла za 14%, operativni plan pa za 4,8%.

Pionirji, tekmujte v zbiranju odpadkov

Upravni odbor ODPAD, republiškega podjetja za zbiranje odpadkov, je razpisal za pionirske odrede, ki bodo dosegli do 27. junija najboljši uspehe v zbiranju odpadkov, lepe nagrade v vrednosti 75.000 din. Kaj vse zbiramo v tem mesecu, je Dolenjski list že poročal: staro železo, druge kovine in njihove odpadke, kosti, star papir, cunje, črepinje, stekla in staro gumo. Javljajte zato redno zbiralnicam ODPAD, koliko ste že nabrali teh ali onih odpadkov, sporočite pa tudi imena najpridnejših pionirjev in koliko so nabrali najdelavnejši izmed vas. Zbiralnicam ODPAD ali vaši najbližji kmetijski zadrugi sporočajte te podatke 13., 20. in 27. junija.

Doslej so se okoli organov ljudske oblasti razvile že številne oblike demokratičnega sodelovanja ljudstva v svoji oblasti. Imamo svete državljanov, ljudsko inšpekcijo, razne komisije pri ljudskih odborih itd., v katerih imajo državljeni vse možnosti in dolžnosti, uveljaviti program Fronte in s tem neposredno vplivati na boljše delovanje državne uprave in gospodarstva.

Imamo delavske svete, s katerimi proizvajalci samo vodijo upravljanje s splošnim ljudskim premoženjem, imamo sindikalne organizacije, Ljudsko prosveto, AFZ, Zvezo borcev, številne organizacije — vse te pa so sposobne in dolžne pomagati organom državne uprave. Imamo številna kulturno prosvetna, telesna vzgojna in druga društva, ki iznajdljivo izvršujejo svoje naloge. Vse te številne oblike udejstvovanja omogočajo aktivizacijo ljudi, ki jih že osebno veselje, strokovna sposobnost in drugi nagibi prostovoljno vključujejo v to ali ono organizacijo in društvo.

Cemu bi potem torej OF v tako razgibanem življenju posegala s svojo lastno organizacijo še enkrat v vsa ta pestra vprašanja, čemu bi klicali ljudi na dvojne, trejne sestanke in jih oblagali z nepotrebnim delom, bi pa navzlic temu ostali na istem mestu? Življenje gre naprej in prinaša s seboj nove oblike dela.

Kaj bomo torej upoštevali v bodočem delu Fronte? Če skličemo sestanek frontovcev, naj bo obvezen in dobro pripravljen. Na sestanku stvari ne premlevajmo na splošno, ne ugotavljajmo le spremajhne delavnosti članov OF, temveč ugotovimo raje, kje vse in kako delajo člani OF v organih okoli ljudske oblasti, v ostalih organizacijah in društvih. Ne ocnujmo samo prihajanja na sestanke OF, temveč ocenjujmo delo članstva, ki ga to opravlja tudi drugod — in hkrati z njim uresničuje cilje Fronte.

Odločite se takoj!

Od 30. junija do 9. julija
OBIŠČITE NOVO MESTO!

Zakaj?

Preberite oglas na zadnji strani današnje številke!

Zadruga v Stopičah je izplačala letos Podgorcem že 400.000 dinarjev

Gorjanci so polni zdravilnih rož, korenov in zeli. Ze Trdna jih v Bajkah in pripovedkah na mnogih krajih omenja. Kmetijska zadruga v Stopičah zato lani in letos ni ostala gluha, ko je dobila iz Ljubljane in Novega mesta vabilo: »Nabirajte zdravilna zelišča!«. Z dobrim prepričevanjem ji je uspelo, da nabirajo Podgorci zdravilna zelišča kakor nikjer drugje na Dolenjskem. No, v Suhi krajini, pa okoli Skocjana, tam so doma nevarni tekmeči — zbiralci zelišč. Pa Podgorci se plemenitega tekmovanja ne bojijo. Gorjanci so iz leta v leto polni rož, listov zdravilnih zeli, korenin, sadežev, cvetov, jagod, lubja — kdo bi pregledal bogastvo, ki ga skrivajo!

Da se ne bi izplačalo nabirati zdravilna zelišča, tega med Podgorci ne boš slišal. Izplača se, pa še kako! Samo letos je kmetijska zadruga v Stopičah v dobrih dveh mesecih izplačala nabiralcem zelišč nad 400.000 dinarjev! Delovni poslovodja Turk in nameščeni zadrugi, vsi so vedno pripravljeni postreči ljudem s pojasnili. Debele vreče v zadrugi so spet polne dišečih rož, posušenega zdravilnega listja, pa korenin, cvetov, pecljev in podobnih drobnih reči, ki so tako dragocene, kadar hočemo vrniti bolnemu človeku zdravje.

»Stiri avtomobile zelišč smo letos že oddali, zdaj pa imamo spet blizu 700 kg zelišč pripravljenih za odvoz,« ti dobre volje pojasni tovariš Turk, če stopiš v zadrugo trgovino.

4.700 kg nabranih zelišč — to je za letošnje premokro leto lep in pomemben uspeh zadruga v Stopičah! Po planu naj bi zadruga letos zbrala n. pr. 500 kg krhlikovega lubja — oddala pa ga je že 2.686 kg. Korenin beladone so oddali 108 kg, hrastovega mahu 692 kg, sladkih korenin 189,5 kg (plana so imeli 50 kg), pa precej listja gozdne jagode.

Bolj kot doslej je treba zasledovati torej delo vseh organizacij in društev. Če gre za vprašanje ljudskega odbora, tega ne bomo obravnavali na posebej zato določenem sestanku, temveč bomo govorili o zadevi na zboru volivcev. Podobno kadar gre za vprašanja s področja sindikatov, ZB, fizikalne organizacije itd. Frontovci v teh organizacijah bodo zastopali načela OF, naloga Fronte pa bo seveda, da bo delala nad delom vseh organizacij in jim pomagala, kjer bo treba.

Ne bomo pa opustili množičnih sestankov takrat, ko bo polagal odbor OF članstvu ob račun o svojem delu, prav tako pa tudi ne tam, kjer morda drugih organizacij ali društev ni. V vsakem primeru pa bo Fronta sklicevala politične shode in zborovanja, s katerimi bo spremljala notranje in zunanje politično življenje.

Gre torej za to, da dobi delo Fronte izrazit politični pomen, da bo Fronta s Partijo na vodstvu vzgojiteljica in voditeljica ljudstva, da bo podpirala svoje člane pri vsem njihovem javnem delu. Politika Fronte se bo zato kazala v vseh tistih demokratičnih oblikah dela, v katerih ljudstvo sodeluje bodisi v oblastnih in upravnih organih, bodisi v množičnih organizacijah ali društvih in v njih gradi v korist skupnosti. P. A.

Spominska plošča v Vojni vasi

Leta 1942 in 1943 so belogardisti ustrelili šest aktivistov ob zidu pokopališča v Vojni vasi pri Črnomlju. Preteklo nedeljo je Mestni odbor Zveze borcev odkril ob navzočnosti množice ljudstva padlim žrtvam spominsko ploščo z imeni žrtev. To so bili Janez Kuzma, Janez Bregar, Stefanič, Setina, Cimerman in Pezdirc. Svečanosti so se udeležili tudi predstavniki oblasti in Fronte.

Huda ura nad Črnomljem

Pretekli ponedeljek se je razbesnela nad Črnomljem in njegovo okolico prava huda ura. Izpod črnega neba so se užigale strele druga za drugo in udarjale v hiše in hribe. Tako je v mestu strela udarila v Oblakovo in Badovinčevo hišo, vendar pa ni bilo smrtnih žrtev, niti večje škode. V Doblčki gori je strela ubila Ljubljancana Ivana Permeta, ki je prišel tja pomagati znanec okopavati vinograd. V Rodinah je strela oplazila neko 18-letno dekle, ki pa je ostalo živo.

Dve smrtni žrtvi je terjala strela pad jabolano pod petrovsko solo ob cesti. Tam sta vedrili mati in hči Brulat iz Rožanca. Vračali sta se z dela v vinogradu. Hčerka, ki je zapustila malega otroka, druga ga je v najkrajšem času pričakovala, je imela na hrbtu škropilnico, kar je verjetno pritegnilo strela prav na obe ženski, ki sta bili takoj mrtvi. V nedeljo je strela udarila v Črnetovo hišo v Brdarcih. Oplazila je domačo 19-letno hčerko, ki je zaradi udarca strele ostala mrtvoudna. K. A.

V čem je bistvo akordnega načina nagrajevanja delavcev

Zadnje čase se veliko govori o akordnem načinu nagrajevanja delavcev, čes da je sistem nagrajevanja po normah zastarel, da na sedanji stopnji razvoja naših podjetij ni več potreben, da je postal v načinu plačevanja coka itd., skratka, da je treba norme čimprej ukiniti ter začeti z akordnim načinom nagrajevanja delavcev.

V »Borbii« je bil 13. maja objavljen odgovor na vprašanja, ki jih je dal dopisniku »Borbu« predsednik centralnega odbora Zveze sindikatov Jugoslavije tov. Djuro Salaj v zvezi z akordnim načinom plačevanja, ki med drugim pravi:

»Med akordnim načinom plačevanja delavcev, ki se sedaj uvaja, in dosedanjim plačevanjem po normah ni nobene bistvene razlike. Akord mora biti postavljen na podlagi tehničnih oz. realno postavljenih norm in se dejansko spremeni samo način obračunavanja. Namesto, da se plača, po normi, se plača po merilni enoti izdelka, kar je delavcem lažje razumljivo, za podjetje pa dosti enostavnejše in se da točneje obračunati z manj kadra. Pri akordnem načinu obračunavanja se morajo izvajati načeta Uredb o plačah delavcev, k vsaki Uredbi o plačah pa je zvezna vlada izdala (spornost s centralnim odborom Zveze sindikatov Jugoslavije) tudi pravilnike o razvrstitvi del v določene plačilne skupine, enostavnejša dela v nižje plačilne skupine, bolj zapletena dela, ki zahteva višjo strokovno usposabljanje pa v višje plačilne skupine. Če hočemo vpeljati akordni način nagrajevanja delavcev, moramo najprej postaviti tehnične ali pa vsaj realne norme, ki bodo podlaga za obračunavanje po kosu, metru, kg itd.

Pri nekaterih gospodarskih voditeljih in upravnih odborih se pojavljajo nepravilna tolmačenja in škodljivi nazor, ki se v ničemer ne razlikujejo od nazorov kapitalistične družbe. Ki smatra delovno silo kot blago. Mišljenja so, da se dela ne bi več normirala, akordne postavke pa naj bi se postavljale tako, kakršne bi bil položaj na podlagi zakona o ponudbi in povpraševanju po delovni sili. Tako tolmačenje je napačno in izvira iz nepoznavanja predpisov delovno pravne zakonodaje ter osnovnih načel graditve socializma v naši državi.

Se iz Črnomlja:

Kdo jih bo zbudil?

Črnomeljski odbori OF so zaspali... Zalostna, a resnična ugotovitev. Od volitev lani v novembru se je nekaj terenskih odborov OF (I., III., VI. in VII. teren) sestalo samo enkrat, ko so sestavili odbore — razen teh sestankov pa ni bilo pozneje nič več... Drugi odbori so le malo boljši, zato se dela Fronte skoraj ne čuti. V mestu je približno 1000 članov OF. Članarina za 5 mesecev bi morala znašati 25.000 din, pobrane pa je komaj približno 5000 din. Če te malenkosti nismo mogli urediti, kako naj govorimo o večjih, težjih delih v Črnomlju? Kdo bo zbudil odbore in odbornike? A.

Kljub temu, da smo z uvajanjem norm pričeli že v letu 1946, v lokalni proizvodnji pa leta 1947, imamo v novomeškem okraju nekatera podjetja lokalnega značaja, ki še nimajo postavljenih norm, čeprav imajo za to vse pogoje. Podjetjem kot n. pr. Industriji perila, Tkalnici MLO in še nekaterim drugim ne bo težko v novem finančnem sistemu oz. ob novih predpisih o plačah, ker imajo že sedaj postavljene tehnične oz. realne norme, organizacija dela je na potrebi višini, delavci oz. delavke prejema plačo po dejansko izvršenem delu, kvaliteta dela pa je priznana kot najboljša v Sloveniji.

Pred važno in odgovorno vprašanje pa so postavljeni v zvezi s predvidenim novim finančnim sistemom oz. novim predpisom o plačah tisti delovni kolektivi, delavski sveti in upravni odbori naših podjetij in obrtnih delavnic, ki še vedno nimajo postavljenih norm, kjer je organizacija dela pomanjkljiva, delovna disciplina na nizki stopnji itd. Ti kolektivi bodo morali takoj za vsa delovna mesta odnoso za vse delo, ki se da meriti s časom, postaviti realne norme, ki bodo podlaga za akordni način nagrajevanja. Utrditi bodo morali delovno disciplino, odpraviti neopravičene izostanke, izboljšati kvaliteto izdelkov, kar vse bo v novih predpisih o plačah predpogoj za izboljšanje prejemkov in pravičen razvoj podjetja odnosno obrtne delavnice. V novem finančnem sistemu bodo imeli delovni kolektivi vsa možnost za razvijanje široke iniciative, soodločali bodo pri razdeljevanju dobičkov (razen odstotkov, ki bodo določeni za odvajanje v državno akumulacijo), ki jih bodo ustvarjali s svojim delom. Čim večja bo proizvodnja, čim boljši bodo njihovi izdelki, tem več bodo ustvarjali dobičkov, višji bodo njihovi mesečni prejemki, tem bolj bodo lahko širili dejavnost svojega podjetja.

Bela krajina — dežela čebulčka

Ce zaviješ od Gradaca čez Podzemlje v Griblje, se ti oko ustavi na dolgih ozkih njivah, zasajenih s čebulčkom. Tudi marsikje drugje ga boš našel lepe površine, pa vendar se redki napotijo v jeseni z vrečo čebulčka v domačo zadrugo. Večji del čebulčka »preplava Kolpo«.

Kje so vzroki za to? Marsikdo bo dejal: prenizke cene. Da, to je držalo v prejšnjih letih. Pozneje zadruge navzlic povišani ceni niso odkupile nič več čebulčka. Kaj pa letos? Kaže, da bo podobno lansketmu. Omenimo samo tale primer: v Gribljah so po nasvetu upravnega odbora zadruge izdajali za tiste količine pridelka, za katere se je kmet vnaprej obvezal, da jih bo prodal za drugi, po 5 kg superfosfata na 1 kg čebulčka. Narediti bi morali pa prav narobe. Kako bo ta čebulček pogojen (če bo sploh videl umetno gnojilo)? Drugi kmetje pa se branijo kontrahirati čebulček, češ, tistim se je že izplačalo, ker so dobili že vnaprej plačano delo. Vendar ni tako. Z novim načinom kontrahiranja se tudi ostalim kmetovalcem

Uredništvo je dobilo dva dopisa, v katerih pisca ostro grajata nedelavnost prebivalcev Črnomlja, ki že več kakor leto dni tlakujejo ceste iz mesta do železniške postaje. Objavljamo daljši dopis. Prebivalci mesta naj prebdiijo sami, v kolikor ima pisec prav ali ne.

O tlakovanju ceste v Črnomlju smo govorili in pisali že precej, vendar pa, kot kaže, še vse premalo.

Cesto skozi Črnomelj tlakujemo že eno leto. Če pogledamo zelo pomanjkljivo evidenco, ugotovimo lahko hitro, da so delali oz. pomagali s prost. delom največ le delavci iz podjetij, nekaj pa tudi meščani iz ustanov. Kje pa so stotine in stotine Črnomelčanov — meščanov, za katere to cesto tlakujemo, da jim bo življenje v mestu lepše in prijetnejše. Teh ljudi — razen redkih častnih izjem — na delo ni. Doma se nam smejiijo in si mislijo:

»Le delajte, le, mi vam že ne bomo...«

Če pogledamo globlje, lahko ugotovimo, da je za tako stanje precej kriv MLO, ki do danes še ni znal pritegniti k delu svojih volivcev meščanov. MLO ni bil sposoben uresničiti sklepa zbora volivcev, kjer smo sklenili, da mora vsak, ki je za delo sposoben, na delo pri zgraditvi ceste, kdor pa ne bi šel, mora pomagati z denarnimi prispevki — uveden naj bi bil torej krajevni samoprisevek. MLO Črnomelj tega po dolgih 6 mesecih ni izvedel.

Druga velika slabost je delo organizacij v mestu. Če pogledamo vrste OF, ZB, AFZ, mladino, pa še gasilce, lovce itd., vidimo, da se vodstva teh organizacij za ceste ne zanimajo. V Črnomlju se je razpasla navada, da se vse delo naslanja na nameščence OLO, OK, Izvršnega odbora Fronte itd. Če se MLO in vodstva mestnih organizacij za ceste ne bodo bolj pobrigala, je tudi letos še ne bodo zgradili. Pozimi bomo spet skakali po lužah in jarkih kot smo doslej, tuji in celo Pavli-

ha, ki bo prihajal v Črnomelj, pa nas bo imel s tuji vred opravičeno v zobeh.

Mislim, da bi nas moralo biti že sram, ker nas vlačijo po vseh časopisih in sestankih zaradi naše zaspanosti.

Pri delu so se doslej izkazala samo podjetja: lesna industrija Zora, okr. gradbeno podjetje, tovarna Belsad, tovarna učil. železovirna itd. Pomagale so tudi nekaj ustanove, okrajni magazin in malo tudi OLO. Nismo pa videli na delu OZKZ, odkupno podjetje, Narodno banko in več drugih manjših ustanov. — V kolikor se mi bo posrečilo dobiti podatke od vodstva del na cesti, bom prihodnji objavil poimensko vsa podjetja, ki na cesti niso opravila še niti ene ure, prav tako tudi posamezne meščane, potem pa si pogledjte doma iz oči v oči. — Ali živimo v 10. ali 20. stoletju, to nam menda ni vseeno. Ob zaključku prosim meščane samo še to, da stopijo v Novo mesto in si ogledajo tamkajšnje prostovoljno delo in uspehe velikih del na obnavljanju ceste.

Ko bom šel spet skozi Črnomelj, bom morda le lahko napisal kaj lepšega — pa brez zamere! Sršen.

Konferenca duhovnikov — članov CMD v Novem mestu

Preteklo sredo so zborovali v Novem mestu člani dolenjske podružnice Cirilmetodijskega društva iz novomeškega in črnomeljskega okraja. Konferenca je začel črnomeljski župnik Zabkar, sekretar Glavnega odbora CMD Janko Zagar iz Ljubljane pa je poročil članom društva o 3. seji GO CMD. Duhovniki so poslušali poročila društva o proslavah na čast 10. obletnice OF, nato pa je imel Vinko Toš, župnik iz Stopič, referat o knjigi Viljema Hohoffa »Temelji krščanskega gospodarskega nauka«.

Pri točki slučajnosti so duhovniki podrobneje razpravljali o pomenu nove uredbe o socialnem zavarovanju duhovnikov. Sekretar okrajnega odbora OF Novo mesto, je seznanil člane društva s pomenom novih uredb v našem gospodarstvu in vedno večjo demokratizacijo našega javnega življenja, hkrati pa je navedel več primerov delovanja nekaterih protiljudskih duhovnikov v okraju, ki skušajo vzbujati videz, da pri nas vera ni svobodna. To bi radi dokazali s tem, da nagovarjajo ljudi, naj prinesejo otroke h krstu ponoči, če se »ljudje to boje storiti podnevi«. Župnik v Dol. Toplicah se je n. pr. pred kratkim spotaknil ob nov zadržni dom, češ da bi raje zgradili nekaj stanovanj, ne pa tako velike stavbe. Zadržni dom pa je pod prostovoljnega dela vseh zavednih Topličanov, ki so svoji partizanski dolini postavili z domom dostojen ljudsko-prosvetni in gospodarski spomenik. V Žužemberku je prišla s strani duhovnikov pobuda za obnovo razrušene cerkve — bivše belogardistične postojanke, ki je povzročila smrt več sto partizanov na Zafari. Tako delovanje nekaterih protiljudskih duhovnikov, ki niso našli poti v vrste zavednih slovenskih duhovnikov in v organizacijo Cirilmetodijskega društva, jasno dokazuje. (Nadaljevanje na 4. strani)

Delo novomeškega Mestnega ljudskega odbora (Poročilo na zborih volivcev v maju 1951)

O zborih volivcev v Novem mestu smo poročali v zadnji številki. Danes prinašamo poročilo Izvršnega odbora MLO, ki naj seznanji z vprašanji mestnega gospodarstva vse prebivalce mesta

Ko pregledujemo uspehe našega dela od zadnjih zborov volivcev do danes, se moramo nujno ozreti na delo posameznih članov izvršnega odbora kakor ostalih članov mestnega ljudskega odbora. Ze tu lahko ugotovimo, da nekateri člani vlagajo vse napore, da bi čim bolj in uspešneje izvršili naloge, ki jih pred nje postavljata ljudska oblast, drugi pa teh nalog ne izvršujejo. Nedelavnost nekaterih odbornikov pa ne more biti v korist volivcem. Predvsem se nedelavnost izraža v tem, da pri raznih popisih in ostalih akcijah ti odborniki ne sodelujejo navzlic temu, da jim je izvršni odbor naloge zaupal in upanju, da jih bodo kar najvestneje izvršili. Prav sedaj, ko prehajamo v novo obdobje naše socialistične graditve in razširjanja kompetenc oblasti na najnižje organe ljudske oblasti je potrebno, da se vprašamo, ali je mogoče delati organom ljudske oblasti brez sodelovanja volivcev.

Iz dosedanje delavnosti mestnega ljudskega odbora je razvidno, da ste volivci premalo ali celo nič posegali v delo MLO, čeprav ste po zakonu in demokratizaciji ljudske oblasti dolžni sodelovati. Le z vašim sodelovanjem bomo dosegli cilj naše oblasti, ki se z raznimi ukrepi nenehno trudi, da bi ustvarila čim demokratičnejše oblike upravljanja v današnji dobi socialistične graditve.

Ena izmed pridobitev dela in razvoja naše ljudske oblasti je vsekakor zakon o zborih volivcev, o svetih in komisijah državljanov, ki ga je sprejela skupščina LRS na svojem zasedanju decembra 1950. Vsi ti zakoni so bili sprejeti zato, da se prenesejo kompetence oblasti na najširše ljudske množice, da se le-te pritegnejo k sodelovanju in upravljanju oblasti in gospodarske dejavnosti. Po zakonu je zbor volivcev tisti, ki nadzoruje naše delo kakor tudi delo poverjeništev, stavlja predloge ali pa tudi kritizira nepravilno delo in ima celo pravico, da nedelavnega odbornika v svoji volilni enoti odstavi.

Predsednik vlade LRS tov. Miha Marinko je na že omenjenem zasedanju Ljudske skupščine poudaril pomen in potrebo reorganizacije našega upravnega aparata, kar je spričo današnjih nalog zaradi čim boljšega in hi-

trejšega razvoja našega gospodarstva potrebno. Brez dvoma nam zakon o svetih in komisijah državljanov daje novih možnosti za aktivno vključevanje volivcev v neposredno upravljanje oblasti in reševanje vseh gospodarskih vprašanj.

Ko govorimo o svetih in komisijah državljanov, vama moramo sporočiti, da je skupščina MLO na zadnjem zasedanju sprejela sklep, da se postavi sledeci sveti in komisije državljanov:

1. Svet državljanov za komunalne zadeve,
2. svet državljanov za kmetijstvo in gozdarstvo,
3. svet državljanov za stanovanjske zadeve,
4. svet državljanov za kulturo in prosveto,
5. svet državljanov za ljudsko zdravstvo,
6. svet državljanov za socialno skrbstvo,
7. svet državljanov za gostinstvo in turizem,
8. komisija državljanov za sadjarstvo in vinogradništvo,
9. komisija državljanov za olepšavo mesta.

Clane svetov in komisij državljanov so predlagali člani masovnih organizacij na masovnih sestankih, ki so bili od 7. do 12. maja 1951.

Iz omenjenega je razvidno, da bo v bodoče povezava med MLO in volivci tesnejša ter s tem dana možnost hitrejšega in boljšega reševanja vseh nalog v naši gospodarski dejavnosti in pri upravljanju oblasti. Dolžnost nas vseh kakor vas volivcev pa bo, da bomo vse naloge čim vestneje izvrševali in s tem dvigali blagostanje v naši socialistični domovini.

Na drugem rednem zasedanju skupščine MLO se je reorganiziral izvršni odbor tako, da šteje danes 11 članov z naslednjimi poverjeništv:

poverjeništv za komunalne zadeve, trgovino in preskrbo, finance, kmetijstvo, prosveto, soc. skrbstvo in zdravstvo. Za upravljanje administrativnih del ima izvršni odbor v svojem aparatu 11 nameščencev.

Naj še omenimo, da se je pravilno sklican zbor volivcev od zadnjega zasedanja vršil samo eden. Izvršni odbor je sicer skliceval zbere volivcev za reševanje posameznih vprašanj in to predvsem za razdeljevanje raznih planov, za obvezno oddajo odmero davčne dohodnine, itd. Vendar, kakor pravi zakon o ljudskih odborih, ima pravico sklicevati zbere volivcev samo skupščina ljudskega odbora. — V naslednjem bomo poročali o delu in uspehih ter pomanjkljivostih posameznih poverjeništev.

Kmetijstvo

Med najvažnejšimi panogami našega gospodarstva je kmetijska proizvodnja. S temeljitim obdelovanjem in izkoriscanjem vse obdelovalne zemlje, s sodobnejšim kmetovanjem nam bo mogoče to panogo gospodarstva dvigniti tako visoko, da se bo življenje našega delovnega človeka vidno izboljšalo. Lahko trdimo, da se kmetovalci iz območja našega odbora skoro vsi zavedajo dolžnosti do skupnosti in so zato bile obvezne oddaje v letu 1950 in v letu 1951 do danes izvršene skoraj stoodstotno, tako glede poljskih pridelkov, kakor v mesu in masti. Kar se tiče jenskega in spomladanske setve, je iz popisa razvidno, da je bila setev uspešna in po planu opravljena. Pri popisu živine v januarju 1951 se je ugotovilo, da število živine navzlic obveznim oddajam ni dosti padlo pod plansko predvideno število.

Prav te dni je zvezna vlada izdala uredbo, s katero je ukinjen dosedajni obvezni odkup mleka, krompirja, fižola, sena in slame, ki preneha takoj, dočim obvezni odkup mesa šele s 1. julijem 1951. Obvezni odkup mesa je treba izpolniti s 40% od letnega plana do 1. julija. S temi ukrepi se bo promet s kmetijskimi pridelki (v primeri z dosedanjim pisarniškim načinom odkupovanja) zelo izboljšal. Razumljivo, da zaradi sedanjega stanja v živinoreji in lanske suše ne moremo pričakovati zanka za toliko živine na trgu, da bi ustrezala porabi mesa po dosedanjih količinah. Pereče bo v prvem trenutku tudi vprašanje preskrbe z mlekom, vendar pa bodo cene mleku na prostem trgu padle hkrati z rastočo proizvodnjo. Odprava odkupov je vzpodbudila vse naše kmetovalce, da bodo povečali proizvodnjo, s tem pa se bodo povečali tudi tržni presežki. Kmet bo odslej z veseljem skrbel za čim večji pridelek te ali one vrste živil, ker bo od njegove pridnosti odvisna tudi nabava industrijskega blaga, ki ga potrebuje zase in za svojo družino. V najkrajšem času pa bodo na razpolago večje količine gradbenega materiala in drugih industrijskih izdelkov, ki jih naš kmet potrebuje.

Ker že obravnavamo kmetijstvo, moramo hkrati omeniti vprašanje sadnega drevja, ki je na področju MLO močno okuženo po ameriškem kaparju. Akcija za uničevanje tega škodljivca se je začela že lani v novembru, vendar pa je rodila le nekaj uspehov. Med tem, ko je bilo drevje očiščeno do 90%, pa se lastniki niso zadostno zanimali za spomladansko škropljenje, ki je bilo izvršeno le približno do 60%. Kako pomembno je sadjarstvo za naše narodno gospodarstvo, bi bilo preveč razpravljati. V bodoče je potrebno to panogo našega gospodarstva podpirati z večjo

skrbjo, če nočemo, da bodo naši sadni nasadi popolnoma uničeni.

Naj omenimo še sovražnika krompirjevih nasadov, koloradskega hrošča. Vkljub temu, da je na področju mesta že uničen, je potrebno še nadzirati z množičnimi pregledi krompirjeve nasade in s tem očuvati pridelek naše najosnovnejše prehrane.

Zdravstvo

Ljudska oblast posveča vso skrb delovnemu človeku in mladini. S tem si hoče zagotoviti zdrav rod, ki bo sposoben klibovati vsem naporom in težavam pri izgradnji socializma. Se vedno pa se nekateri meščani in vaščani ne zavedajo, da je nesnaga pred hišami, na ulicah, poteh ali dvoriščih leglo raznih kužnih bolezni, ki jih čestokrat razširjajo podgane, ker imajo za razmnoževanje vse pogoje v nesnagi. Zaradi odprave podgan in nesnag je v decembru lanskega leta izvršni odbor pokrenil akcijo za uničevanje podgan in za odstranitev nesnag. Večina hišnih lastnikov je stvar in skrb oblasti razumela, našli pa so se tudi taki, ki jim tega ni bilo mar.

Cistoča mesta se je v zadnjem času precej izboljšala. Ulice se redno čistijo, pa tudi hišni lastniki posvečajo več skrbi snagi, smeti pa se redno odvažajo na za to določeno mesto. V zvezi z ureditvijo parkov za pošto in na Kapucinskem trgu je predvidena obnova javnega stranišča za pošto.

Ko govorimo o nesnagi in čistoči v mestu, je potrebno omeniti tudi neurejenost poti, gnojlišča po naših vaseh, kjer ponekod gnojnice teče po poteh in celo po cesti. Volivci naj bi v bodoče taka vprašanja sami reševali, v težjih primerih, kjer so potrebna tudi finančna sredstva, pa bi MLO priskočil na pomoč.

Socialno skrbstvo

Ena važnih pridobitev naše ljudske revolucije je vsekakor skrb in podpora, ki jo oblast nudi siromašnemu človeku. Ta podpora se pri nas izraža takole:

na področju MLO je 35 podprancev, ki prejemajo skupno mesečno 21.000 din ali letno 252.000 din in to v višini od 500 do 1000 dinarjev. Poleg tega pa se izplačujejo tudi občasne podpore onemoglim po raznih domovih. V tem času — od zadnjega zbora volivcev — sta bila ponovno oddana v dom onemoglih Ivana Zore v Gor. Radgono in Viktor Rajc v Radeče pri Zid. mostu.

Za Novoletno jelko je bilo razdeljena med siromašne nekaj perila in oblek. Med narodna organizacija za pomoč CARE pa vsak mesec razdeli med socialno šibke približno 1600 nakaznic, na katere prejmejo koristniki brezplačno mleko in jajca v prahu ter maslo. (Se nadaljuje)

Gospodje, ničesar nismo pozabili!

Ljudstvo Suhe krajine protestira proti načrtom žužemberške duhovščine

Na pobudo duhovnikov v Žužemberku je pod naslovom »zaščitite narodnih spomenikov in ob pomoči nekaterih lokalnih organov oziroma pred kratkim načrt, da bi obnovili cerkev in župnišče pri Zafari. Pred dnevi je o tem poročal Slov. poročevalec in se upravičeno vprašal s svojim dopisnikom vred, kaj predstavlja naš narodni spomenik v Žužemberku. Ali nova cerkev, ki jo mislijo zgraditi oz. obnoviti, ali uničena belogardistična postojanka kot simbol protirevolucije, kot simbol poraza in prejema zaslužene kazni krvnikov našega naroda.

Ljudstvu Suhe krajine načrti žužemberških duhovnikov niso mogli ostati prikriti. Malo je mest na Slovenskem, ki so pretrpela toliko zračnih, topniških in drugih napadov v letih narodnoosvobodilne vojne, kjer je bilo prelito toliko dragocene krvi za svobodo, kjer je padlo toliko žrtev pred zidovi utrjenega gradu, cerkve in župnišča, iz katerih je ubijal okupator skupno z domaćimi izdajalci partizane, aktiviste in nedolžno ljudstvo, otroke, žene, matere in dekleta! Žužemberk je plačal svoj krvavi davek za osvoboditev Slovenije v večji meri kot marsikatero drugo veliko mesto naše domovine. Vsega tega zavedni prebivalci Žužemberka in Suhe krajine niso pozabili. Niso pa tudi pozabili, da so med vojno okupatorji, njihovi belogardistični ter domobranski hlapci in protiljudska duhovščina v Žužemberku izpremenili cerkev in župnišče pri Zafari v navaden belogardistični bunker, iz katerega se je usipala smrt v partizanske vrste, dokler ga niso naše edince razrušile.

Cerkev in župnišče, ki morata ostati na Zafari razrušena kakršna sta, da bosta večni spomenik klerofašističnega nasilja nad slovenskim ljudstvom in dokaz, da je slovensko ljudstvo za svojo svobodo umiralo pod točo krogel, ki so letele iz za posvečenih zidov cerkva in župnišče, to cerkev in župnišče bi gospodje iz Žužemberka radi obnovili...

Ne! Zveza borcev in Osvobodilna fronta v Žužemberku sta pretekli teden na množičnem sestanku dvignili glas svojih članov in v protestni resoluciji, naslovljeni na ljudsko oblast, zahtevali, da se obnova cerkve in župnišča na Zafari ne dovoli. Ruševine na Zafari, so zgodovinski spomenik našega ljudstva, ki bo poznim rodovom govoril o peklenški zaroti vsega protiljudskega in protičloveškega, kar se je v minuli vojni zaklelo proti naši svobodi in narodnemu obstoju.

Na množičnem sestanku so člani Zveze borcev in OF podpisali naslednjo

resolucijo:

»Člani Zveze borcev in Osvobodilne fronte, zbrani na masovnem sestanku v Žužemberku, protestiramo proti početju, ki ga izvaja tukajšnje župnišče:

1. V stari Jugoslaviji je bilo župnišče v Žužemberku zbirališče reakcionarnih elementov, ki so kovali zaroto proti slovenskemu narodu, kar so potrdili v letih narodnoosvobodilne borbe. Ze v letu 1941 so našli napredni domačini v cerkvi skrito orožje, katero je bilo pripravljeno za organizacijo vaških straž. To je organizirala reakcionarna duhovščina na čelu s kaplanom Jenkom Janezom — vojnim zločincem.

2. Župnišče v Žužemberku je že v letu 1941 služilo za razne sestanke, katere je organizirala duhovščina proti slovenskemu narodu. Poznejši dnevi so pokazali, da je postala cerkev z župniščem pri Zafari sovražnikov bunker, ki je služil okupatorju in domaćim izdajalcem za uničevanje napredno mislečih ljudi, ki niso hoteli postati hlapci okupatorja.

Pripravimo se na izlet v Vinico

Priprave za otvoritev Zupančičeve spominske sobe in muzeja na Vinici so v polnem teku. Slavnost bo v nedeljo 17. junija. Bela krajina se pripravlja, da bo pozdravila množice slovenskega ljudstva, ki se bodo prišle pokloniti spominu velikega sina naše domovine.

Dela vodi zavod za spomeniško varstvo v Ljubljani in republiški odbor za ureditev pesnikove zapuščine. Ob otvoritvi se bodo dobile spominske značke s portretom pokojnega pesnika. Značke je izdelal medaljer Dremelj. Pripravljajo tudi razglednice kipa, ki bo postavljen na Vinici. Kip je zelo poseben del mnogobetajčevega kiparja Savinska. Pred okrajnim odborom je odgovorna naloga, da bo poskrbel za prevoz gostov iz Crnomlja v Vinico in obratno, kakor tudi za pogostitev udeležencev. Iz Ljubljane bo vozil posebni vlak, če bo prijavljenih zadostno število potnikov. Kopalcem se bo nudila lepa prilika za kopanje v Kolpi, ki je znana kot naša najtoplejša reka.

Gostje, ki po osvoboditvi še niso bili v Beli krajini, bodo lahko videli njen napredek pri obnovi in novogradnjah. Iz ruševin raste nova Bela krajina, ki bo v doglednem času zaživela tudi povsem novo in boljše življenje. Prejšnjega životarjenja, ki je podilo ljudi z domače grude v mrzlo tujino, ni več. Bela krajina vas vabi, da jo obiščete v nedeljo 17. junija, ko bo odkrila enemu svojih največjih sinov spomenik in muzej na Vinici.

3. Ta sovražna postojanka je bila delo reakcionarne duhovščine, ki je zahtevala življenje preko 800 najboljših borcev za svobodo. V tej postojanki so bili zločinci, ki so ukazali zverinsko ubijanje napredno mislečih, poštenih in nedolžnih Žužemberčanov in ljudstva iz okolice. Tukaj so na zverinski način klali in morili slovenske ljudi, saj so pobili samo v dveh dneh 42 najboljših Žužemberčanov.

4. Vsa grozodejstva vojne in vse širokogrudno razlaganje naše ljudske oblasti pa nekaterih duhovnikov niso privedla na pot, po kateri hodijo naši narodi. Nobeden izmed duhovnikov v Žužemberku še danes ni vključen v OF, ne v Cirilmetodijsko duhovniško društvo, niti ne izvršuje državljskih dolžnosti ob volitvah, ker ne grečo volit. Razumljivo je, da tako njihovo početje slabo vpliva na krščansko misleče farane.

5. Ti ljudje hočejo obnoviti cerkev in župnišče pri Zafari. Proti temu člani Zveze borcev in OF odločno protestiramo in zahtevamo, da se župnišče in cel hrib nacionalizira, župnišče naj bi služilo koristim delovnih ljudi, cerkev pa naj ostane neizpremenjena kot spomenik fašističnega terorja nad slovenskim narodom.

Lipahov „Glavni dobitek“ v Podzemlju

Igralska skupina mladinske organizacije v Podzemlju ob Kolpi je v nedeljo 27. maja uprizorili Lipahovo komedijo v 3. dejanjih »Glavni dobitek«. Igra je bila dobro naštuđirana v režiji učiteljice tov. Anice Kuretove. Za podzemljski aktiv LMS je bila uprizoritev uspele igre tem bolj pomembna, ker že poldrugo leto ni bilo na domačem odru nobene prireditve, pri kateri bi sodelovala mladina iz Podzemlja in okoliških vasi. Pohvalno torej beležimo v našo kulturno kroniko dejstvo, da se je tudi podzemljska mladina končno le prebudila iz spanja ter se odločila, prispevati svoj delež k prosvetnemu napredku naše vasi. Bil bi namreč že skrajni čas, da se tudi v Podzemlju na pobudo mladine organizira kulturno umetniško društvo, ki naj bi s čitalnico, šahovskim krožkom, igralsko družinico in obiskovanjem izobraževalnih tečajev ter predavanj v Ljudski univerzi poskrbelo, da bi se mladina izobraževala in izživljala še v čem drugem kakor v plesu, ki jo je doslej združeval ob nedeljskih popoldnevih. Lepo uspela igra »Glavni dobitek« je dokazala, da ima podzemljski aktiv LMS uporabne igralske moči, ki bodo lahko z nadaljnjim študijem odrskih del lepo napredovale.

Mladino v Podzemlju čaka še mnogo dela! Potrebno bo opremiti oder z vsemi najnujnejšimi rekviziti, dvorano pa oskrbeti s sedeži, da bo tako urejena privabljala prijatelje ljudskega odra k njenim prireditvam. Tovarišema Moleku Francu in Meceletu Janezu je uspelo, da sta organizirala igralsko družinico, zdaj naj pridno nadaljujeta s svojim delom, da bodo odpravljene tudi vse tehnične pomanjkljivosti. Zadnji čas je bila za Podzemelj že kar prislovična obsodba, da kraj spi kulturno spanje. Ta obsodba je bila pogosto nepravilno naperjena tudi zoper domače učiteljstvo, češ da domačemu mladinske-

Nastop učencev nižje glasbene šole

29. maja so gojenci nižje glasbene šole v Kočevju priredili javni nastop v stekleni dvorani gimnazije. Zbralo se je precej poslušalcev, ki so bili s sporedom zadovoljni in so z bogatimi aplavzi nagradili poštvalne mlade igralce. Največji uspeh je imel violinist Julij Strajner.

T. F.

Zdravilne rastline — naše bogastvo

V naših gozdovih, na travnikih in v logih ostane vsako leto ogromno zdravilnih rastlin neizkoriščenih. Daru, ki nam ga nudi priroda, ne izrabljamo, brez koristi nam propada — skupnost pa izgublja vsako leto ogromne zneske na narodnem dohodku.

Naša farmacevtska industrija, ki nam daje po vojni vedno več zdravil, potrebuje z vsakim dnem večje količine najrazličnejših zdravilnih zelišč, da jih predela v zdravila. Inozemstvo se čedalje bolj zanima za naša visokovredna zdravilna zelišča vseh vrst. Vse to nam narekuje, da posvetimo nabiranjju tega naravnega bogastva vso pažnjo. Nabirati moramo toliko zdravilnih zelišč, da bomo krili domače potrebe in da nam jih bo poleg tega čimveč ostalo za izvoz.

Odkupne cene zelišč so letos zelo ugodne. Izkoristimo izredno dobro priliko in posvetimo vsaj del prostega časa nabiranjju zdravilnih zelišč. Dobili bomo lepe dohodke, hkrati pa bo od našega dela imela korist skupnost.

V juniju nabiramo naslednja zdravilna zelišča, katera odkupujejo kmetijske zadruge v neomejenih količinah:

Od ljudske oblasti zahtevamo, da naš predlog vsestransko podpre in uresniči.

Podobno resolucijo so 6. junija sprejeli in podpisali na množičnem sestanku tudi člani OF, Zveze borcev in ostalih množičnih organizacij na Dvoru, v kateri zahtevajo, da se prepove obnova takih cerkvenih zgradb in župnišč, ki so bila med vojno izpremenjena v bunkerje domačih izdajalcev. Prebivalci Dvora pravijo med drugim v resoluciji tudi tole:

»Duhovščina se poslužuje vseh mogočih oblik vplivanja na ljudi. Tudi po naših vaseh hodi včasih eden izmed žužemberških duhovnikov s pretvezo, da popravlja posodo, v resnici pa hujska ljudi proti ljudski oblasti.«

Tako odgovarja ljudstvo Suhe krajine na poizkuse protiljudskih duhovnikov, ki bi radi verska čustva ljudi izrabljali za boj proti naši domovini. Ljudstvo zahteva, da se dosledno izpolnjujejo načela Ustave. Z vso ostrino pa je kot en mož proti obnavljanju belogardizma, ki so ga pokazali žužemberški duhovniki z načrtom obnove cerkve in župnišča na Zafari. — Spomenik belogardistične sramote in izdajstva naj ostane tak kakršen je.

Nismo in nikoli ne bomo pozabili žrtev, s katerimi smo plačali svobodo.

Kaj pripravlja letos „Kmečka knjiga“

Založba »Kmečka knjiga« bo izdala letos zelo zanimivo in za vsakega kmečkega človeka koristno knjižno zbirko. Zbirka bo vsebovala pet knjig:

»Kmečki žepni koledar za leto 1952«. Koledarček bo za vsakega kmeta in kmetijskega strokovnjaka nepogrešljiv. Izhaja že več let, letos pa bo še posebno praktično in smotno urejen. Vseboval bo vsakovrstne strokovne tabele in zapiske za dnevno uporabo ter razne zanimivosti. Imel bo tudi nekaj praznega prostora za kmetovalčeve zapiske.

»Zreza mladih živali«, knjiga znanega veterinarskega znanstvenika dr. Marjana Pavšiča bo prav posebno razveselila naše kmetovalce in živinorejce. V njej nam pisec v prijetnem slogu opisuje kako naj ravnamo z mladimi živalmi — govedom, konji, svinjami, kozami in drugimi — od njihovega rojstva do zrelosti. Vzroki zgodnje umrljivosti in različnih boleznih pri mladi živini so ponavadi tile: nepravilno hranjenje, neprimerni, to je vlažni in premalo zračni hlevi, slaba paša in razne druge okoliščine. Na vse to nas opozarja knjiga: Zreza mladih živali. Ta knjiga bo opremljena z mnogimi slikami in je že v tisku.

»Kaj so videli kmetijski strokovjaki po svetu« je knjiga, ki nam bo odprla pogled v širni svet. Naši strokovnjaki so potovali po Angliji, Ameriki, Švici, Holandiji, Nemčiji in še drugod. Mnogo, mnogo zanimivega so videli. Še posebno so proučevali živinorejo, sadjarstvo, poljedelstvo. O vsem tem pišejo poljudno, poučno in tudi zabavno.

»Gospodinjski nasveti«. Tudi za naše gospodinje bo nekaj. Prav vsaka žena si želi svoj dom in kako bo v njem vzdrževala red in snago. Tu bo našla nasvete tudi za pranje, likanje, čiščenje madežev in še sto drugih praktičnih nasvetov. Knjiga bo dobro služila vsem gospodinjskim tečajem in gospodinjskim šolam.

V »Zalju«, povesti Ivana Tavčarja, bo knjiga, ki jo bo vsakdo z veseljem prečital in težko odložil. Ze dolgo ni bilo na knjižnem trgu spisov priljubljenega pisatelja Ivana Tavčarja, zato vam bomo z njo prav gotovo zelo ustregli.

Zbirka bo lepo opremljena. Koledarček bo v platno vezan, ostale knjige bodo tudi ilustrirane. Kdor bo zbirko naročil in takoj plačal, prejme že v juliju prvo knjigo: »Zreza mladih živali«, ostale pa konec novembra.

Krmeljski rudarji v boju za izvršitev nalog

Preko 400 rudarjev se v treh izmenah dnevno bori v Krmelju za izvršitev nalog, ki nikakor niso majhne. Kljub raznim težkočam izpolnjujejo mesečne obveznosti s 90 do 97%. Pogoji, pod katerimi delajo krmeljski rudarji, nikakor niso lahki. Mehanizacija je šele v začetnem razvoju, zemeljske plasti so zelo mokre in plavovite, nevarnost požara v jami je velika, pa ne morda zaradi premogovega prahu ali plina, ker je premog po večini moker, pač pa je nevarnost vsled oljnih škrljevcov, ki se nahajajo v zemeljskih plasteh. Pri vsakem dežju prodira voda skoraj na vsa delovna mesta v jami. Za podpliranje rovov lahko uporabljajo samo les iglavcev, ki se pod velikim pritiskom le seseda in ne lomi kot les trdih listavcev.

Lani so produkcijo povečali s tem, da so odprli dva dnevna kopa. Na enem so sedaj dela ustavili zaradi nadaljnjih raziskovanj vrtačev. Kaže, da so bila prva poročila o velikih ležiščih premoga nekoliko pretirana, vendar so izgledi, da so zaloge premoga v okolici znatne.

Kot povedano imajo rudarji velike težave vsled pomanjkanja mehanizacije. Lani so mehanizirali le odvoz premoga do postaje, vse drugo pa je še precej primitivno. Dnevni kop se lahko uspešno izkorišča le z bagerjem. Imajo sicer en tak motorni bager, toda ta največkrat ne obratuje, ker manjka rezervnih delov. Težave imajo tudi z dobavo

jamskega lesa. Pretežni del si ga morajo dovažati z lastnim kamionom iz oddaljenih krajev; ti prevozi znatno obremenjujejo finančni plan odn. višajo proizvodne stroške.

Higienske razmere, v kakršnih delajo krmeljski rudarji, nikakor niso zadovoljive. Vse preveč se je v povojnih letih mislilo le na povečanje produkcije in premalo na izboljšanje pogojev dela. Rudniki nima kopalnice, stanovanjska stiska je velika, še tista stanovanja, kolikor jih je, pa so nehygijska in slaba. Ze pred vojno, ko je bil rudnik v privatnih rokah, so imeli rudarji tu svojo zasilno bolnico, ki so jo zgradili z lastnimi prispevki. Stavba, kjer je bila prej bolnica, je danes obnovljena, toda v njej sta v spodnjih prostorih dva razreda osnovne šole, dve nadstropji pa sta neizkoriščeni kakor da v Krmelju ne bi bilo stanovanjske stiske. Za dodelitev teh prostorov se uprava rudnika bori že več let, toda brez uspeha. Po ne vem kakšnih ovinkih je prišla stavba v last ministrstva za prosveto LRS, ta pa sedaj o kakem »odstopanju« noče ničesar slišati, dasi pred vojno osnovne šole v Krmelju ni bilo. Rudarji, ki so dnevno izpostavljeni neugodam pri delu, te trdoglavo ali nerazumevanja ne morejo razumeti. Odkrito povedano, tudi mi ne. Za primer neugode imajo rudarji na razpolago le zasilno ambulanto, vsak drugi dan pa pride zdravnik na obisk. Za prevoz v 35 km oddaljeno bolnico je največkrat na razpolago le rudniški tovorni avtomobil.

Upravni odbor rudnika je začel uspešno reševati probleme rudnika pred dvema mesecema, ko je delavski svet odstranil iz upravnega odbora nečlovečne člane. Upravni odbor ima redno vsak teden sejo, delavski svet pa se sestaja vsak mesec. Po zaslugi upravnega odbora in delavskega sveta se je delovna disciplina znatno dvignila, ker so delavci sami zahtevali odpušitev nediscipliniranih tovarišev. Delavci se tudi potegujejo za akordni sistem dela, ker z normami niso zadovoljni. Seveda bodo to zahtevo delavcev v kratkem izpolnili.

Prosvetno delo pa je med rudarji dokaj razgibano. Imajo svoje SKUD »Fran Levstik«. Letos so naštuđirali že dve igri, s katerimi so gostovali v raznih krajih. Ker v Krmelju nimajo prave dvorane, si sedaj člani sindikata na lastne stroške sami prezidavajo nekdo staro stavbo, v kateri bodo uredili primerno dvorano. S preskrbo so kar zadovoljni. Imajo dobro urejeno menzo, za vse ostalo pa skrbi rudniški magazin. Meso je v Krmelju v prosti prodaji po 140 do 160 din, mleko pa dobijo potrošniki pri kmetih po 15 do 18 din liter. Trdijo, da je sedaj mnogo lažje dobiti mleko kot je bilo to pred sprostitvijo obveznih odkupov. P.

R. J.

PLANINA NAD SEMICEM

Morda bo kdo rekel? spet se oglašajo iz tistih ruševin... Prav zato, ker smo na ruševinah in navzlic težavam uspešno gospodarimo, se radi oglašamo in poročamo o našem delu. Kakor so nastali na Planini moderni hlevi, tako bodo s časom izginile tudi preostale ruševine. Gradbeno podjetje »Pionir« iz Novega mesta ne bo pozabilo na nas, vsaj obljubili so nam, da nas bodo še obiskali.

V spomladanskih mesecih smo imeli veliko dela na poljih in pri živini. Res je, da smo delali tudi kaksno nedeljsko dopoldne, toda dež, ki je nato nagajal, je potrdil, da je bil naš trud na mestu. Navzlic lažski suši števila goveje živine nismo zmanjšali. Posejano je vse, rast je lepa. Letos smo ogradili tudi 58 arov vrta za zelenjavo. Pričakujemo dobro letino, saj smo izdatno gnojili s hlevskim in umetnim gnojem. Da nam ne bi manjkalo slastne pijske in sadja, smo spomladni uredili dva nova sadovnjaka in posadili 265 mladih drevesc.

Delovni kolektiv se zaveda, da smo kmetje in da moramo pridelati vsega kar največ. Misliti moramo tudi na delavce, ki nam izdelujejo industrijske proizvode.

Pozabili nismo tudi na kulturno življenje. Državno posestvo na Planini in vaščani iz Talčeve vrha smo se povezali in spoznali. V Rodinah smo imeli kulturno prireditve. Naši delavci iz Črmošnjic so zaigrali Zupanovo Micko. Ljudje si takih gostovanj še želijo.

J. F.

KMETE JE GOLJUFALA

Poslovodkinja kmetijske zadruge v Dobravi pri Skocjanu se je v maju prišela k ljudem z »dvojnimi žledcem«. Rozalija Pirč, ki ji je okrajna zveza kmetijskih zadrug zaupala vodstvo poslovalnice v Dobravi, zaupanja ni opravičila. Prvič je dobila živilsko nakaznico v Skocjanu, poleg te pa drugo v Dobravi. O tem je seveda kar lepo močala.

Trgovinska inšpekcija pa je odkrila še več. V blagajni je imela Pirčeva 57 din viška, kar kaže na nered v knjiženju. Jankovič Jože iz Drame bi bil moral dobiti za oddan 101 liter mleka poleg denarja tudi 505 kmečkih bonov, dobil pa jih je samo 350, torej 155 premalo. Denar in bone je dvignil že pred 14 dnevi. Trgovinski inšpektor je med celimi boni v zadrugi našel falon bona številka 420851 na 200 din, ki ga je hotela Pirčeva »obračunati« namesto Jankoviča. Pirčeva sicer pravi, da se je samo zmotila...

Zmotila pa se je tudi v obračunu pri Alojzu Hočevanju iz Grmovalj, kateremu je pripisala 20 litrov mleka na en obračun, na drugi obračun pa Mariji Baničevi iz Dobreave prav tako 20 litrov mleka, vendar pa tega mleka ni oddal ne Hočevan, ne Baničeva, niti nista zanj dobila bonov. Pirčeva se je pač spoznala na »viške« in »primanjkljajec«, še bolj pa na bone. V zadrugi je prodajala ribarice, ki jih je privatno kupila po 110 din, po 120 din, razlike pa ni vpisala v blagajno. Trgovala je tudi z drugimi izdelki, kot n. pr. z otroškimi hlačkami in žensko jopo, na kateri je bila samo prodajna cena, računata za to blago pa sploh ni imela. Seveda, komisjska trgovina donaja lepe denarce, posebno

NAROCNIKOM DOLENJSKEGA LISTA!

Zadnji številki smo priložili položnice za poravnavo zaostankov neplačane naročnine, kakor tudi za vplačilo razlik med staro in novo naročnino. Tiskarski škrat pa je obrnil številke v drugem odstavku obvestila v 23. številki Dolenjskega lista, ki se mora pravilno glasiti takole:

»Kdor je letos od 1. januarja dalje dobival Dolenjski list, dolguje za prvo polletje skupno 105 din naročnine (17 števil po 3 din, 9 števil — do vključno 30. junija — po 6 din). Naročnina za drugo polletje 1951 znaša 150 din, četrtletna 75 din. Celoletna naročnina za stare naročnike znaša torej 255 dinarjev.«

Ker bomo vsem zamudnikom, ki lista ne plačujejo v redu, nadaljnje pošiljanje ustavili, ponovno prosimo naročnike, da poravnajo zaostanke oziroma da najkasneje do 30. junija obnovijo naročnino za tretje četrtletje 1. 1951.

UPRAVA,

(Nadaljevanje z 2. strani)

da še niso spoznali zablod svoje preteklosti in da ne mislijo na srečo ljudstva.

Konferenca je obsodila pojave hujskanja mariborskega škofa dr. Držečnika v ptujškem okraju ob priliki birmanja, sekretar GO CMD pa je izjavil, da bo o tem razpravljal glavni odbor društva na svoji prvi seji.

Člani dolenske podružnice so podpisali nato resolucijo, s katero se zahteva ugodna rešitev vprašanja izobčenja duhovnikov Bajta in Lampreta, ki ju je Vatikan izključil iz cerkve zaradi delovanja v Cirilmetodijskem društvu. Duhovniki so tudi sklenili, da bo vsak po svojih močeh podprl akcijo za pomoč zgraditve novega kulturnega doma Slovencev v Trstu. Sekretar GO CMD jim je sporočil, da bo vsak duhovnik v okraju Trebnje prispeval v ta namen po 1000 Din.

Na konferenci je bilo navzočih tudi nekaj povabljenih duhovnikov — nečlanov Cirilmetodijskega društva iz okrajev Novo mesto in Črnomelj.

še, če prodajaš blago na bone, še bolj pa, če okrajna zveza kmetijskih zadrug za to nič ne ve.

Pirčeva je bila razrešena svoje službe, za prestopke pa bo odgovarjala po zakonu.

NARODNI PRAZNIKI IN GOZDOVI

Za nami so prošlave raznih praznikov in spominskih dnevor. Mlaji, okrašene hiše, kresovi so dali viden slovesen poudarek tem dnevom. Precej so k temu poudarku prispevali tudi naši gozdovi z zelenjem, drevesi, drevesci in vejevjem iglavcev, smreke in bora, pa tudi iglastega drevja tujega porekla, ki je pri nas zelo redko. Ponekod je prišlo zaradi negospodarskega gledanja na gozd do pustošenj. Padale so debelejšje in tanjše smreke za mlaje, ki bi se dale nadomestiti s spravljanimi drogovi prejšnjih mlajev, na katere bi lahko pritrdili majhne smrečice kot vrh. Marsikje so klestili veje na stoječih smrekah, ko bi lahko take dobili že od posekanega drevja. Posledice občuti seveda drevje v razvoju.

Najhujše opustošenje pa je doživel pomladek gladkega bora za gradom v Trebnjem, ki je skoraj popolnoma uničen. Polomljene so veje in celo vrhovi. Pri Radnji vasi so bile obsekane veje zelene duglazije, ki je pri nas tako redka in se trudimo, da bi jo čimveč vzgojili za tehnično predelavo. S takimi pustošenji nastaja iz leta v leto velika škoda za naše gozdove, ki so ponekod že tako na zelo nizki stopnji donosov in podobno.

Take nepravilnosti pa bi se lahko v bodoče odpravile s tem, da bi okrasno zelenje pridobivali pod nadzorstvom vseh, ki so od-

Kočevska „profesorica“ pred sodiščem

Pred kratkim se je zagovarjala pred okrožnim sodiščem v Ljubljani Milena Oman. Kljub temu, da še ni stara 19 let, je zagrešila že več tatvin in je bila tudi že kaznovana.

Lani je prišla v Kočevje in se je na gimnaziji predstavila za učiteljico telovadbe. Ker je bila gimnazija tedaj brez učitelja fizikulture, jo je ravnateljstvo napotilo na okraj, kjer je povedala, da jo pošilja Komita za fizikulturo in da bodo dokumente poslali za njo. — Poverjeništvu za prosveto ji je nasledilo in ji dalo dekret. Sprejela je tudi mesto vzgojiteljice v dijaškem domu. Z di-

jaki je hodila na nočne veselice in tako slabo vplivala nanje. Ko je vodstvo šole zvedelo, da veseljači z dijaki, jo je strogo posvarilo. Začela se je pretvarjati in padati v »omedlevico«. Tik pred aretacijo je pobegnila, še prej pa je dijakinje temeljito okradla. Prisilila je bolno dijakinjo, da ji je nesla nakradeno blago na kolodvor. Odpeljala se je v Idrijo, kjer je postala »profesorica« risanja, v Somboru pa je poučevala risanje.

Za »profesoriko« službo in tatvine je dobila zasluženo kazen: 4 leta in 8 mesecev odvzema prostosti.

T. F.

Odpadke k „Odpadu“

Nimamo še pregleda, koliko so posamezne zbiralnice in kmetijske zadruge zbrale v preteklem tednu odpadkov. »Pionir« je sporočil, da so oddali 2.936 kg starega železa, 1.040 kg stekla, 1505 kg cementnih vreč, 320 kg starega papirja, 300 kg gume in 37 starih, praznih bitumenskih sodov. Za oddane količine so dobili 15 tisoč dinarjev. Za ta znesek bodo nakupili knjig ter jih s knjižno omaro vred podarili eni izmed kmet. zadrug novomeškega okraja.

Izmed pionirskih organizacij so zbrali največ železa pridni pionirji v Smarjeti.

govorni za gozdove. Sole naj poučijo mladino, da ne bo škode na nasadih, prav tako pa naj o tem pravočasno razmislijo tudi vodstva organizacij, ki krasijo stavbe in javne prostore. Več obzirnosti do gozda — našega velikega narodnega bogastva!

Rupert Brovet, okrajni gozdar, Trebnje.

Številke se niso povedale, ker pravijo, da v tekmovalju nočejo biti v sredini, temveč v prvi vrsti.

V Črnomlju ima skoraj vsaka hiša dovolj starih krp, razbitega stekla in papirja, vendar pa v mestu organizacije niso skoraj nič pokrenile, da bi se odpadki zbirali.

Naj ne bo samo »Teden odpadkov« merilo našega zbiranja! Zbiranje odpadkov mora postati naša stalna dolžnost in navada — potem ne bo šla nobena cunjca, noben list papirja, noben košček kovine ali stekla na smetišče, temveč k »Odpadu« in od tam — nazaj v industrijo.

Premalo in preveč...

Upravnik železniške menze v Bršljinu nam je v odgovor na članek pod gornjim naslovom poslal sledeči dopis:

»Pisec članka pod gornjim naslovom je v 22. številki Dolenjskega lista grajal železniško menzo zaradi neobdelane zemlje. Pisec je seveda zastopal samo svoje osebno mnenje in se o stvari ni prepričal, s čimer je dal javnosti popolnoma napačno sliko. Resnica pa je ta:

Kos zemlje, ki ni obdelan, je namenjen za gojitev zelja, bil pa je za ta namen že dvakrat preoran in pognojeno. Na obdelani zemlji pa je posajen krompir, ki je bil pravočasno okopan. Okopane so ga uslužbenke menze s prostovoljnim delom, prav tako so tudi očistile korenje in peso plevela. Direkcija za preskrbo železničarjev je poslala menzi vrtnarja, ki vzorno urejuje ta kos zemlje in ob katerega se je nepravilčno spotaknil pisec članka. Vsekakor bi bilo na mestu od pisca, da bi se pri upravniku menze prej prepričal kako je z zadevo, preden je dal javnosti napačne podatke. Ta tovariš naj bi si prej sam popravil streho nad glavo, da mu ne bi bilo treba z dežnikom v sobi opravičati dela, nato pa šele naj bi mu zanesel pogled na Windiščarjeve niive.«

Svet za lokalno industrijo in obrt pri MLO Novo mesto prireja

novomeški gospodarski sejem

združen z razstavo lokalne industrije in obrti

od 30. junija do 9. julija 1951

Prosta prodaja izdelkov lokalne industrije in obrti — Sklepanje pogodb z republiškiimi, okrajnimi in krajevnimi podjetji ter z obrtniškiimi delavnicami — Sejem nudi keramične izdelke, zidno opeko, les vseh vrst, mizarske izdelke, perilo, obutev, igrače, proizvode kmetijskih zadrug, drobno galanterijo in pod. —

Razstava zdravstva, kmetijstva in gozdarstva novomeškega okraja — Trgovine okrajnega magazina, okrajne zveze kmetijskih zadrug in združnega sklada — Zabavni prostor — Kulturne prireditve, orkester in gledališča SKUD »Dušan Jereba« — Bogata izbira dolenskih vin in dober prigrizek — Kavarna, slaščičarna.

FIZKULTURA • ŠPORT • ŠAH

SD Mladost (Zagreb) — SD Krka (Novo mesto) 3:0

Spomladanski del prvenstva zahodne cone FLRJ v odbojki je zaključen. V nedeljo smo gledali v Novem mestu prvenstveno tekmo med SD Mladost in domačo Krko, ki se je zaključila z zasluženim zmago gostov z rezultatom 3:0. (15:10, 15:13 15:4). Čeprav se je domače moštvo poizkuševalno borilo, tehnično vsestransko izurjenim Zagrebčanom ni moglo biti kos, razen v drugem setu, ko se je Novomeščanom zmagala skoraj približala. Poraz Krke opravičuje odlična igra gostov, ki pa niso pokazali vseh vrlin svojega moštva, niti niso igrali s skrajno poizkuševalnostjo. Znova smo lahko ugotovili, da manjka igralcem Krke samo več vaje in tehničnega poglobljanja v igro. Manj bi bilo tudi izgubljanja živcev in nepotrebnih besedičenj, če bi nekateri novomeški igralci, predvsem starejši sportniki »gardisti«, prenehali s »strokovnimi« nasveti in medklaci med igro, ki igralce prav nič ne vzpodbujajo. — Krka nam je v primeri z lanskimi nastopi pokazala lep napredek tudi v nedeljski igri. Z dobro in poizkuševalno igro, so se pri domačinih odlikovali Dolenc, Pučko, Simič in Sonc. pri gostih pa Mikina, Stančič, Surkelović in Ka-

tič. — Sodil je dobro Romih pred približno 300 gledalci.

Krka je z izgubo nedeljske tekme zasedla 6. mesto v vrsti osmih tekmovalcev zahodne cone zvezne odbojcarske lige.

Krka — Odred (Kočevje) 4:3 (2:2)

Prvenstvena članska, nogometna tekma oblaštne lige med SD Krka in SD Odred (Kočevje) se je preteklo nedeljo zaključila z zmago Novomeščanov z rezultatom 4:3 (2:2). Za domače so bili uspešni Rodič IL (2), Smajdek in Dragan. Pri gostih se je odlikoval Hektor, pri domačih pa vratar Zunič. Sodil je dobro Janežič iz Ljubljane.

Sahovsko prvenstvo novomeške gimnazije

Na zaključenem sahovskem prvenstvu gimnazije si delita prvo mesto Mitja Sila in Slavko Sitar (po 8 točk), sledijo pa Jima Jenko (4 1/2), Rejec (3 1/2), Slavko Doki in Anton Skrlj po 3 točke. Turnir, ki je bil prvoizpravn finalno tekmovalje šestih najboljših sahovstov gimnazije, je pokazal moč vsakega posameznika. Zmagovalca bosta odigrala dvoboj, ki bo odločil prvaka gimnazije.

S. Doki.

Po Tednu matere in otroka

Po poročilih odborov, ki so prirejali v preteklem tednu akademije, nastope otrok, druge prireditve in pod., letošnji Teden matere in otroka ni prav nič zaostajal za podobnimi prireditvami prejšnjih let.

Lepe prošlave združene s pomembnimi govori predstavnic organizacije AFZ o skrbi ljudske oblasti za varstvo in zdravje mater in otrok so bile v vseh okrajnih središčih. V Novem mestu je bila taka akademija v nabitno polni dvorani DLP v četrtek zvečer. Izredno ljubki so bili nastopi najmlajših, ki so se zahvaljevali mamicam za ves trud in poizkuševanje, ki ga imajo z njimi. Zdravniško predavanje dr. Furlanove je zaslužil večji obisk žena, ki pa o prirreditvi niso bile dobro obveščene. Otroke sta razveselila tudi Janko in Metka, pa Carobne gosli, fizikturni nastop mladih telovadcev, posebno pa seveda otroška sejma na Grmu in v vrtcu, kjer je bil bogat srečolov naklonjen vsem, ki so vsaj malo poizkusili, kako takšna reč gre...

V Gaberju je mladinski aktiv s sodelovanjem AFZ pripravil kulturno prireditev z enodejanko Mejnik, nato pa so mladinci zaplesali slovenske in druge plesne. Članice AFZ so postregle otrokom s pecivom.

Iz Soteske so poročali, da so pionirji pripravili na igrišču tudi prostorček za cilbančke, prav tako v Smihelu, na Grmu, v St. Petru in v mnogih drugih krajih.

Lepe prireditve so imeli v tem tednu tudi v St. Jerneju, na Dvoru, Lazah, v Dobravi, pa v Dol. Toplicah v mnogih kmečkih delovnih zadrugah, skoraj na vseh šolah in v vseh okrajih in pod. Prav gotovo bi bilo treba pohvaliti še prenekatero organizacijo, posameznike in šole, ki so posvetili veliko truda in ljubezni za nastope v počastitev materinstva, pa od njih nismo dobili nobenih poročil.

Naj nam bo minuli Teden matere in otroka napotilo, da bo odslej skrb za zdravje, zaščito in pomoč materam in otrokom stalna oblika našega dela. Ne bi bilo prav, če bi na tako velike naloge mislili samo v tednu, ki je pravkar minil. Ne, dnevno delo v korist zaščite matere in otroka naj nas pripelje do novega Tedna matere in otroka v prihodnjem letu!

POJASNILO

V 22. številki Dolenjskega lista smo objavili pregled opravljenega prostovoljnega dela pri tlakovanju ceste v Novem mestu. Sindikalna podružnica Gozdnega gospodarstva je poslala dopis, v katerem pojasnjuje, da na cesti ni delal sindikat Gozdne uprave, temveč njihov sindikat, delali pa so štirikrat. Skupno je 36 članov sindikata naredilo 120 ur, enkrat pa so se vrnili z delovnega mesta zaradi dežja.

Kronika nesreč

Kača je pičila Mira Knezoviča, sina poljske delavke, ko je v gozdu nabiral jagode. Ko je po neprevidnosti stopil na njo, ga je usekala v desno nogo.

Nesreča v rudniku. Rudar Anton Judež iz Gabrja je v Krmelju popravil rudniški tir, pri čemer se je zrušila na njega zemlja in mu poškodovala glavo, desno nogo in roko.

Jože Zupan, hlapec pri Jordanu v Dobravi, je v maju vozil drva iz gozda. Kolo ga je zagrabilo in mu nalomilo levo nogo.

7-letna Pavla Stefanc, hči posestnice, je padla pri domači hiši s kupa zloženih drv in si poškodovala desno roko.

S kolosa je padla na vozniki iz Mokronoga proti domu Mira Tratar, gospodinja s Slepseka št 8. Potočkla se je po glavi in rokavih.

Gojenec vzgajališča v Gradacu, 16-letni Franc Gas, je zadnjega maja splezal 20 m visoko na drevo, s katerega pa je padel in si nalomil desno roko.

MALI OGLASI

SPREJEMAMO sezonske in stalne delavce za poljedelstvo in živinorejo na državna posestva Zalag, Poganci, Klevevž, Krupa in Dob pri Mirni, Plača v denarju in v živilih (po 1 kg žitaric in 1,5 kg krompirja za vsak delovni dan). — Državno posestvo in pitališče Novo mesto.

Soboslikarje in pleskarje sprejme na stalno delo Okrajno gradbeno podjetje »Krka« v Novem mestu. Za samce stanovanje pre- skrbljeno.

Vrtno siolo prodam. Naslov v upravi lista. Kupimo pisalni stroj. Ponudbe z navedbo cene, znamke stroja in vzorcem pisave poslati na upravo Dolenjskega lista.

OPOZORILO

Uprava socialnega fonda pri IOOF Slovenije opozarja vse množične organizacije in vse prebivalstvo Slovenije, da je s 30. aprilom 1951 ukinjen socialni fond Osvobodilne fronte in da nima nihče več pravice uporabljati blokov »Socialnega fonda« za zbiranje prispevkov.

Vsak morebitni primer takega zbiranja naj prebivalstvo javi najbližjim organom Ljudske milice.

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Kapucinski trg 3 — Telefon uredništva: št. 127 — Cekovni račun pri Komun. banki v Novem mestu št. 616-1-90322-1 — Četrtletna naročnina 75 din, polletna 150 din, celoletna 300 din — Naročnina se plačuje vnaprej — Tiska Tiskarna »Slovenskega poročevalca« v Ljubljani.